

КРЕАТИВНИЙ БІЗНЕС В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Анотація. В статті досліджено особливості креативного підприємницького простору в сьогоденних умовах, підкреслюючи, що саме творчий потенціал людини слугує активатором бізнесу.

Ключові слова: креативне підприємництво; інноваційне управління; персонал; комунікація; бізнес-модель.

CREATIVE BUSINESS IN MODERN REALITIES

Abstract. The article examines the features of the creative entrepreneurial space in today's conditions, emphasizing that it is the creative potential of man that serves as an activator of business.

Keywords: creative entrepreneurship; innovation management; staff; communication; business model.

Значущість креативного бізнесу в сучасних реаліях величезна. Креативне підприємництво стає все більш популярним, оскільки розвиток інтернет-технологій надає безліч цікавих можливостей для реалізації творчих ідей.

Фундаментальним ядром креативної економіки слугує ідея, сформована і запропонована людиною. Саме творчі можливості особистості виступають двигуном розвитку бізнесу в сучасних реаліях. Креативність мислення обумовлює появу нових цікавих думок та відкриттів, забезпечує продуктивність розв'язання складних питань зі своєчасним втіленням отриманих ефектів у життя.

Новаторська активність спрямовується на розробку, засвоєння й впровадження творчих думок, які досліджуються у рамках інноваційного менеджменту. Метою останнього є управління винахідними процесами на підприємстві. Творчі комерційні ідеї, зазвичай, виникають внаслідок цілеспрямованого їх пошуку[3]. Як вихідні дані застосовуються поточні зміни в законодавчій базі, думки споживачів та продавців з одночасним моніторингом попиту і пропозиції товарів на ринках.

Відмітимо, що креативний підхід у бізнесі дозволяє покращити якість продукту, який реалізується, налагодити виробництво нових товарів і послуг, збільшуючи прибутки.

Основною задачею культурної складової інноваційного середовища постає створення безпечного простору, в якому учасники бізнес-процесу можуть генерувати та розвивати свої ідеї без перешкод. Для удосконалення цього напряму управлінцю необхідно володіти інформацією щодо ініціативності кадрів, їх вміння розв'язувати конфлікти й працювати в команді, а також стосовно відношення працівників до ціннісних орієнтирів компанії, відбиття останніх у власному позиціонуванні [4]. Одночасно, інноваційність внутрішньої культури підприємства визначається його ключовими стандартами шляхом зіставлення з моральними поглядами співробітників і задачами бізнесу, здатністю людей ефективно взаємодіяти з іншими, етикою спілкування з клієнтами та вмінням презентувати компанію у професійному колі.

[2]. Звичка співвідносити цілі один одного допомагає з'ясувати внутрішні активи, що отримують та віддають працівники у команді, а також підвищити їх мотивацію.

Креативне підприємництво тісно пов'язує культуру і суспільство, технології та господарчі процеси на всіх рівнях. Його вагомими напрямками – визнання творчості, прокламація необхідності знань, доступність інформації є провідним двигуном запуску соціально-економічного зростання. Поруч з цим успіх у підприємницькій діяльності в сучасних реаліях ринкової невизначеності цілком залежить від повноцінного застосування людського потенціалу. Саме тому досвідчений керівник вкрай зацікавлений у дослідженні цінностей, вмінь працівників та розвитку їх креативних здібностей. Так, компанія IPA Databank виявила зв'язок між творчістю персоналу і зростанням результатів бізнесу: ефективність підприємств, на яких заохочувалась творчість з 2003 по 2010 роки, зросла у 12 разів, суттєво збільшилися показники чистого прибутку та обсяги продажу.

Певну роль у такому дослідженні відіграє зміна поколінь, оскільки 30 % світових трудових ресурсів сьогодні – мілленіали, які до 2025 року мають скласти 75 % робочої сили. З'ясовано, що важливим трендом для них є наявність корпоративного соціального середовища, а можливість

розкриття творчого потенціалу виступає однією з головних цінностей стосовно привнесення свого вкладу в життя. Останнє обумовлює підвищення ступеня їх залученості до праці та особливу відданість компанії.

У загальному аспекті започаткування креативного бізнесу більшість історій успішних компаній починалися саме з вдалої інноваційної бізнес-моделі, а не з нового продукту. Так, наприклад, AliExpress є однією з найпотужніших комерційних платформ в інтернеті, не володіючи при цьому жодним традиційним магазином. Компанія Apple займається продажем музики, не маючи ні однієї студії звукозапису і не реалізуючи компакт-диски. Найпотужніший телекомунікаційний провайдер Viber функціонує за відсутності власної мережевої інфраструктури, а провідний відеосервіс глобальної сіті Netflix не володіє фізичними магазинами. Світовий лідер кофеев Starbucks реалізує звичайну каву за високими цінами тощо.

Безперечно, якісний продукт відіграє суттєву роль, але не визначає успіху чи невдачі підприємства у перспективі. Сьогодні майбутнє компанії цілком залежить від запровадження тієї або іншої інноваційної моделі задля більш продуктивної монетизації технологій і можливості виділитися серед конкурентів. Дослідження авторитетних консалтингових установ IBM і BCG свідчать про те, що 14 з 25 новаторських підприємств у світі реалізують власні бізнес-проекти, і що компанії-лідери коригують свій інноваційний план вдвічі частіше за інших.

Розглянувши найбільш популярні шаблони бізнес-моделей у креативному бізнесі, дозволяють охарактеризувати інновацію як творче відтворення та рекомбінацію наявних кліше моделей підприємництва. Так, вчені з відомого європейського університету Санкт-Галлена провели аналіз стосовно проривних бізнес-проектів за останні 100 років та визначали, що 90 % з них є наслідком креативного транслювання й поєднання 55 базових шаблонів моделей підприємництва. Серед найбільш вживаних з них: Freemium “почни використовувати безплатно”; Long Tail “довгий хвіст”; Lock-In “брита та лезо”; Crowdfunding “фінансування громадою”; P2P (Peer-to-Peer) “без посередників”; оренда замість купівлі; аукціон; пайова власність; підписка; самообслуговування; двосторонній ринок; айкідо (диференціація) тощо.

Варто зазначити наступні базисні принципи моделювання в креативному бізнесі: нехтування галузевою логікою (яка домінує), забуття минулого досвіду, зневажання на конкурентів, виклик традиційності, генерування множини думок та дозвіл на помилку. Метою будь-якої інноваційної моделі підприємництва є руйнування фундаментального ланкового мислення в такий спосіб, щоб покупець отримав більше користі, а підприємство – конкурентну перевагу та зростання прибутку. Саме це і реалізували провідні світові компанії під час відтворення власних бізнес-проектів.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що креативний бізнес у сучасних реаліях функціонує в умовах висококонкурентного ринку, і тому збільшення кількості нових продуктів, створення та розвиток креативного інноваційного простору є край необхідним рішенням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Капліна А. І. Молодіжне підприємництво – перспективний шанс для молоді. Агросвіт. № 19-20. 2020. С. 47–50.
2. Гудима Л. О. Креативна економіка: світовий досвід та виклики для України в межах кризових перетворень. Економіка. № 5. 2020. С. 100–106.
3. Пакулина А. А., Євсєєв А. С. Інноваційна та креативна економіка як умова модернізації національного господарства України. Економіка і суспільство. 2018. № 16. С. 192–200.
4. Клочан І. В., Трегубов О. С., Гнатенко І. А., Парохненко О. С. Управління розвитком підприємництва в інноваційній економіці: моделювання ефективного використання ресурсів та мінімізація трансакційних витрат. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 5–10.

Олійник Лариса Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, e-mail: olelora777@gmail.com

Oliylyk Larysa – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Corporate and Spatial Economics, Vasyl Stus Donetsk National University, Vinnytsia, e-mail: olelora777@gmail.com